

УДК 372.881.1

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В
ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ****ЛОГОЙДА І.В.**

Мукачівський державний університет

Стаття розглядає поняття дистанційної освіти, вказує на переваги та недоліки новітніх технологій в процесі вивчення іноземних мов, зокрема дистанційного вивчення іноземної мови.

Ключові слова: інформаційні технології, вивчення іноземних мов, умови, диференціація.

Розширення міжнародних зв'язків України та її інтеграція до світової спільноти є реальністю сьогодення. Все більше уваги приділяється вивченню іноземних мов. Це стосується усіх сфер життя, а також дистанційного навчання тому, що іноземні мови є ключем для розвитку міжнародних відносин, проведення наукових конференцій, культурного обміну між представниками різних країн та обміну інформацією. Багатомовність та полікультурність вважаються необхідними для громадян Європи, і відповідно - України. До випускників вищих навчальних закладів висуваються додаткові вимоги щодо володіння іноземними мовами. Потреба суспільства у спеціалістах, які вільно володіють іноземною мовою у побуті та у професійній діяльності, зумовлює необхідність пошуку нових конструктивних ідей для вирішення проблеми оптимізації та інтенсифікації навчання іноземних мов, здобування нових знань та удосконалення рівня мовної та мовленнєвої підготовки.

Постановка задачі. Мета статті - розглянути поняття дистанційної освіти, вказати на переваги та недоліки новітніх технологій в процесі вивчення іноземних мов, зокрема дистанційного вивчення іноземної мови.

Результати та їх обговорення. Останнім часом в Україні вжито ряд заходів для модернізації освіти. Слід звернути увагу на дистанційну освіту. Дистанційна освіта це навчання на відстані, тобто коли вивчаючий знаходиться на відстані від навчаючого. Це індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь та навичок, який відбувається в умовах опосередкованого спілкування викладачів зі студентами шляхом використання телекомунікаційного зв'язку та методології самостійної роботи студентів зі структурованим навчальним матеріалом, що представлений в електронному вигляді [1]. Дистанційні мовні освітні програми - це унікальна можливість отримати додаткову освіту або відновити свої знання іноземної мови, не виходячи з будинку. Дистанційне навчання потрібно здійснювати з урахуванням різноманітних дидактичних та інших вимог, на основі яких визначають зміст, методи та особливості організації процесу передачі та засвоєння знань. Відповідно до таких вимог розроблено ряд загальнодидактичних та специфічних принципів, на яких формується дана система навчання [3].

Основна мета дистанційної освіти у вивченні іноземної мови полягає в наступному: надання можливості усім бажаючим удосконалювати, поповнювати свої знання англійської мови; дати атестат про освіту, той або інший кваліфікаційний ступінь на основі результатів відповідних іспитів; дати якісну освіту з іноземних мов по різних напрямках вузівських програм.

Система дистанційного навчання розрахована в основному на людей достатньо свідомих, які не потребують постійного контролю з боку викладача. Тому важливу роль при дистанційному навчанні відіграє мотивація слухачів, їх здатність до самоорганізації. Останнім часом особливу роль починають відігравати ще й розвинені навички використання інформаційних технологій. Використання комп'ютерів і живе

спілкування з однолітками мотивує студентів і спонукає їх навчатися ще краще. Завдяки надсиланню повідомлень через Інтернет студенти опановують соціальні навички, Інтернет сприяє соціалізації [4].

Дистанційна освіта (e-learning, тобто навчання за допомогою електронних носіїв інформації за допомогою мережі Інтернет) вже давно широко практикується у всьому світі, завдяки ряду істотних переваг, а саме: доступність - відсутні які-небудь особисті обмеження, такі як комунікабельність, вік, здібність до навчання; економічність - не залежність від місця проживання, не потрібно витратити час і гроші на дорогу до місця навчання; свобода і гнучкість - вільний вибір навчального закладу та освітніх курсів, навчання в індивідуальному темпі, самостійне планування місця і тривалості занять, враховуючи індивідуальний ритм життя, індивідуальних особливостей і здібностей; мобільність та технологічність - ефективна реалізація зворотного зв'язку між викладачем і

студентом; можливість контролювати засвоєння іноземної мови за допомогою інтерактивних тестів; всі матеріали для вивчення іноземної мови представлені в компактному електронному вигляді; використання під час процесу навчання сучасних технологій надасть змогу паралельно засвоювати навички, які згодом знадобляться під час роботи, що дозволить йти в ногу з часом. Все, що потрібно - це персональний комп'ютер та вихід в Інтернет.

Дослідники М. Мур і Г. Кірзлі стверджують, що існує три типи взаємодії у дистанційному навчанні: студент – зміст, студент – інструктор і студент – студент [5]. При цьому треба враховувати той факт, що головне при вивченні іноземної мови - це можливість живого реального спілкування або його відтворення в навчальному середовищі.

Сьогодні в мережі Інтернет можна побачити у вільному доступі достатньо велику кількість курсів з іноземних мов, переважна більшість з них все-таки призначена для самоосвіти. Зустрічаються курси іноземної мови під керівництвом куратора. Проте така форма навчання припускає оплату. Кінцевий результат багато в чому залежить від самого слухача. Дистанційні курси створюють максимально комфортні умови для навчання з урахуванням всіх вимог і можливостей, допомагають досягти поставленої мети.

Серед недоліків дистанційної освіти можна виділити:

- відсутність особистісного спілкування між викладачем та студентом (відбувається менш ефективна, безособистісна передача знань). Також не вистачає спілкування з колегами-студентами для обміну досвідом;

- необхідність наявності цілого ряду індивідуально-психологічних умов, наявності у студента сильної особистісної мотивації, вміння навчатися самостійно, без постійної підтримки та підштовхування з боку викладача;

- відсутність можливості негайного практичного застосування отриманих знань із наступним обговоренням питань з викладачем і роз'яснення ситуації;

- проблема створення навчально-матеріального забезпечення дистанційного навчання. Навчальні програми і курси можуть бути недостатньо добре розроблені через те, що кваліфікованих фахівців, здатних створювати подібні навчальні посібники, на сьогодні не так багато;

Проблема підготовки викладачів дистанційного навчання. Необхідно відібрати методи та педагогічні технології навчання: навчання в малих групах, співпраці на різних етапах пізнавальної діяльності; дискусії індивідуальна, парна, групова проектна діяльність, у тому числі робота над телекомунікаційними проектами з партнерами з міст, країн; ролеві, ділові ігри проблемної спрямованості, ін. При цьому важливо

уміти здійснювати диференціацію навчання;

необхідність постійного доступу до джерел інформації. Студенти не завжди можуть забезпечити себе достатнім технічним обладнанням - мати комп'ютер та постійний вихід у Інтернет. Успішність навчання частково залежить від технічних навичок в управлінні комп'ютером, переміщенні в Інтернет і від здібностей справлятися з технічними труднощами;

важливо відзначити питання щодо фінансування, створення нормативної та правової бази дистанційного навчання, авторських прав;

потрібно бути обережними із вибором навчального закладу. Не завжди є можливість приїхати і особисто все подивитись. Найкращий спосіб оцінити успішність курсу - довідатись про факти: як довго існує програма, і який відсоток студентів успішно її проходять. Ідеально, якщо вдається особисто поставити усі ті запитання, які вас цікавлять. Якщо мова іде про вибір курсу за кордоном, наприклад, слід особливо ретельно перевірити наявність у навчального закладу акредитації, виданої відповідним органом. З іншого боку, якщо ви здатні навчатися самостійно, потрібно визначитися, що важливіше - отриманий сертифікат чи здобуті знання. Можливе швидке опанування науки, якщо вивчати теорію і починати застосовувати її на практиці.

Не рекомендовано здобувати дистанційно базову освіту. Якщо це перша освіта, краще пройти повну програму за очною формою навчання. До дистанційної освіти зручно звертатися при отриманні другої вищої освіти, проходженні додаткових курсів підвищення кваліфікації, якщо часу та можливості їхати навчатися за кордон просто немає. Все більше уваги звертається на врахування фахової специфіки при вивченні іноземної мови, її спрямованості на реалізацію завдань професійної діяльності. Відповідні нові вимоги висуваються до методики викладання іноземних мов у різних навчальних закладах. Триває постійний пошук шляхів удосконалення системи навчання [2].

Сучасний ринок освіти пропонує масу можливостей навчатися дистанційно. З подальшим розвитком інформаційних технологій дистанційна освіта може стати широко вживаною формою. Але нині слід уважно вибирати навчальну програму і оцінювати свої можливості.

Висновки. Дистанційно нині можна отримати практично будь-які знання, починаючи від короткотермінових курсів і завершуючи вищою освітою, проте така форма навчання підходить далеко не всім і не у всіх випадках. Без навчання протягом усього життя у сучасному світі не обійтись. Дистанційна освіта допомагає вирішити проблему з часом. Крім того, дистанційна освіта коштує дешевше, і для деякого є оптимальним способом отримання освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні // [Електронний ресурс] –Режим доступу: www.udec.ntu-kpi.kiev.ua.
2. Институционализация дистанционного обучения: социологический аспект // Г.М. Татарчук:- Образование. - 2000. - № 1. - С. 63-72.
3. Ясулайтіс В.А. Дистанційне навчання: Методичні рекомендації / В.А. Ясулайтіс. - К.: МАУП, 2005. - 72 с.
4. Creed C. Language issues in English medium, tertiary level, DE courses for ESL learners / C. Creed, B. Koul // Language Issues in Distance Education. – England, United Kingdom : Dunford Seminar Report. – 1993. – P. 48–52.
5. Moore M. Distance Education: A systems view / M. Moore, G. Kearsley. – Belmont, CA. : Wadsworth, 1996. – 129 p.

АННОТАЦІЯ

**ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ
ИЗУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ**

Данная статья рассматривает понятие дистанционного образования, указывает на преимущества и недостатки новейших технологий в процессе изучения иностранных языков, в частности дистанционного изучения иностранного языка.

Ключевые слова: *информационные технологии, изучение иностранных языков, условия, дифференциация.*

THE SUMMARY

**FEATURES OF DISTANCE EDUCATION IN THE PROCESS OF LEARNING FOREIGN
LANGUAGES**

This article examines the concept of distance education, points out the advantages and disadvantages of new technologies in the process of learning foreign languages, and in particular distance learning of a foreign language.

Key words: *information technology, foreign languages, provided differentiation.*

УДК 159.924.7

**СИСТЕМА ДИТЯЧО-БАТЬКІВСЬКИХ СТОСУНКІВ ЯК ФАКТОР
ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ПРОФІЛЬНИМ САМОВИЗНАЧЕННЯМ
СТАРШОКЛАСНИКІВ І ТИПАМИ БАТЬКІВСЬКИХ СТОСУНКІВ**

МАРЦЕНЮК М.О., КАПТАН О.В.
Мукачівський державний університет

В статті розглядаються особливості профільного самовизначення старшокласників та фактори, що гальмують або сприяють цьому процесу. Висвітлюється роль сім'ї, дитячо-батьківських стосунків, стилів сімейного виховання у формуванні особистості старшого школяра та їх зв'язок з профільним самовизначенням старшокласників.

Ключові слова: *профільне самовизначення, юнацький вік, вікова криза, ідентичність, дитячо-батьківські стосунки, сімейне виховання.*

Соціально-економічні трансформації, характерні для сучасного українського суспільства, зумовлюють суттєві зміни умов «соціальної ситуації», відповідним чином позначаючись на образі профільного самовизначення старшокласника. Йдеться, зокрема, про зміни, що мають місце у сфері трудової діяльності, виробничих відносин, коли ринок праці вносить свої корективи у затребуваність робітничої сили, чітко регламентує так звану «моду» на професії, які користуються попитом у різних галузях соціального буття. Як наслідок, старшокласники доволі часто не опиняються в тій соціальній ситуації розвитку, яка адекватно сприяла б формуванню у них особистісно-спрямованої на професійний вибір мотивації. Причина цього полягає в тому, що сучасні учні не встигають за стрімкими змінами в соціумі й доволі часто виявляються не підготовленими до самостійної професійної життєдіяльності.

За своєю сутністю профільне самовизначення характеризується активною позицією особистості, тобто прагненням до творчої діяльності, самопрояву і самоствердження в професійній діяльності; спрямованістю, тобто стійкою домінуючою системою мотивів, переконань, інтересів, ставлень до знань і вмінь, якими людина